

XEERKA MUDDO KORDHINTA RUQSADAHA NOOFEEMBAR 2010

SU'AALAHADA INTA BADAN LA ISWEYDIYO

Dokumeentigan wuxuu jawaabo ka bixinayaa su'aalaha aalaaba la isweydiyo ee ku saabsan dheerynta waqtiga ruqsadda maadaama ay saameyn ku leedahay ruqsadaha ay bixiyaan hay'adaha gobolka. Looguma talagalay in lagu bixiyo hagiis khuseysa ruqsadaha ay bixiso dawladda hoose.

WAA MAXAY XEERKA MUDDO KORDHINTA RUQSADAHA?

Xeerka Muddo Kordhinta Ruqsadaha waxaa aasaas u ah Qeybta 173 ee cutubka 240 ee Xeerarka 20 10 . Ujeeddada laga leeyahay sharcigani waa in kor loogu qaado kobaca shaqo iyo soo kabashada dhaqaale ee muddada-dheer oo Xeerka Muddo Kordhinta Ruqsadaha ayaa si dheeraad ah u kaabaya ujeeddadan isagoo ku kordhinayo laba sanno oo toos ah qaar ka mid ah ruqsadaha iyo shatiyada khuseeya isticmaalka ama dhisida hantida maguurtada ah. Ka dhaafitaanada xaddidan awgood, Xeerku wuxuu si toos ah ugu kordhinayaa, laba sanno kadib taariikhda la dabaqi karo ee ay sida kale dhici lahayd ruqsadda, ruqsad kasta ama ansixin kasta oo "dhaqangashay ama jirtay" muddada u-qalmitaanka laga bilaabo 15-ka Agoosto, 2008 ee soconaysay ilaa 15-ka Agoosto, 2010 .

WAA MAXAY NOOCYADA ANSIXINTA EE KU JIRA XEERKAN?

Sharcigu wuxuu khuseeyaa ansixinada sharcieynta ee ay bixiyaan hay'adaha deegaanka, gobolka ama dawladeed ee khuseeya isticmaalka ama dhisida hantida maguurtada ah. "Ansixin" waxaa si ballaaran loogu qeexaa inay ka mid yihiin ruqsad, shahaado, shati , caddayn, go'aan, ka-dhaafid, kala duwanaansho, tanaasul, ruqsad dhismo oo kasta, ama ruqsadaha kale ama go'aminta xuquuqaha, iyo amar kasta , marka laga reebo amarrada fulinta.

MUDDO KORDHINTANI MA WAXAY KHUSEYSAA OO KELIYA RUQSADAHA DAWLADDU BIXISO?

Maya, muddo kordhintan waxay khuseysaa dhammaan ruqsadaha loo qalmo ee ay bixiso hay'ad degmo, gobol, ama dawladeed.

XEERKU WUXUU TIXRAACAYAA SHARCIYO KALE. XEERKANI MIYUU DABOOLAYA ANSIXINTA SHARCIYADA KALE ?

Haa. In kastoo qeexitaanka "Ansixin" uu ku jiro liis gaar ah oo sharcio ah, ma ahan liis dhammaystiran oo ay ku wada jiraan shuruucda uu saameynayo Xeerkan. Sidaas darteed, Xeerka waxaa lagu dabaqi karaa dhammaan ansixinada khuseeya isticmaalka ama dhisida hantida maguurtada ah, marka laga reebo kuwa si cad ka-dhaafitaanka loogu sameeyay.

MIYAY JIRAAN NOOCYO ANSIXIN OO KA BAXSAN SHARCIGAN?

Haa. Ansixinada soo socda si cad ayaa ka-dhaafitaan loogu sameeyay sidaas darteedna MA daboolayo Xeerkan:

- Ruqsadaha ama ansixinada ay bixiso Dawladda Dhexe, ama hay'adaha gobolka ay u soo saartay si waafaqsan sharciga dawladda
- Ruqsadaha la bixiyo ee hoos yimaada qeybaha 20-aad ilaa 23-aad ee Cutubka 40B
- Ansixinada ugaarsiga, kalluumaysiga iyo dhaqashada xoolaha ee ay soo saartay Waaxda Kalluumaysiga iyo Duurjoogta ee hoos yimaada Cutubka 131-aad
- Amarrada fulinta.

HAWLAHA KA HORREEYA DHISIDA DHISMAHA MIYAA LOO TIXGELIYAA IN LA ANSIXIYO?

Maya . Icticmaalka ama dhisida hantida maguurtada ah waxay khusaysaa dhismeyaasha ama dabaqyada, ama goobta dhismada ay si gaar ah uga socoto ee la xiriira dhismeyaasha ama dabaqyada, halkii ay ka ahaan lahayd hawlaha ka horreeya wax dhisida sida nadiifinta saliidda ama walxaha khatarta ah ee goobta horay ugu yaallay. In kastoo tallaabooyinkan oo kale loo qaadan karo shuruud horudhac ah oo loogu talagalay in lagaga dhigo hantida maguurtada ah mid ku habboon isticmaalka ama dhisida, hawlaha wax dhisida ee si madaxa bannaan loo qabto ee ka baxsan mashruuc dhismo oo weyn ma dabooli doono Xeerkan.

**XEERKA MUDDO KORDHINTA
RUQSADAHA
NOOFEEBAR 2010**

SHARCIGANI MA KHUSEEYAA XUQUQAHA HANTIDA EE LA SIIYO DHINACYADA SADDEXAAD SI AY U ISTICMALAAN HANTIDA AY DAWLADDU LEEDAHAY?

Maya. Xeerku ma khuseeyo xuquuqaha mulkiilayadda ee ay bixiso Dawlada Dhexe ee ka midka ah doorka milkiilaha dhulka sidaas darteedna ma khuseeyo fududeynta, ijaarida, shatiyada isticmaalka hantida (marka laga reebo ilaa xad in shatigu oggolaan karo isticmaalka ama dhisidda hantida, sida marka shatiga loo bixiyay sida uu qabo Cutubka 91-aad ama ruqsadda xannibaadda dhabbaha), iyo/ama xayiraadaha ilaalinta deegaanka ama beeraha.

MIYAA 2-DA SANNO EE MUDDO KORDHINTA LOO SAMEYN DOONAA SI TOOS AH?

Haa. Muddo kordhinta labada sanno ah ee sharcigu oggolaaday waa mid toos ah, taasoo la macno ah in si sharci ah loo sameeyo. Ruqsad-haystaha iyo hay'adda soo saarta ruqsadda ama ansixinta midkoodna loogama baahna inay qaadaan tallaabo ay ku hirgelayaan muddo kordhinta.

MIYAY RUQSADDA AMA ANSIXINTA MUDDO KORDHINTA LOOGU SAMEEYAY SIDA SHARCIGA AH U BAAHAN TAHAY DIB-U-EEGIS DHEERAAD AH?

Maya, ilaa qoddobada ku jira ruqsadda ama ansixinta lagu sheego dib-u-eegis dheeraad ah mooyaane marka ay dhaqangal noqoto muddada u-qalmitaanka. Ruqsadaha ama ansixinada la soo saaro kahor wakhti kasta oo ka mid ah muddada u-qalmitaanka iyo dhaqangalka inta lagu gudajiro muddada u-qalmitaanka, iyo ruqsadaha ama ansixinada la soo saaro inta lagu jiro muddada u-qalmitaanka waa la dhammaystiray ansixintooda waxayna shaqayn doonaan laba sanno oo dheeraad ah laga bilaabo taariikhda asalka ah ee dhicitaanka.

WAA MAXAY TAARIIKHDA CUSUB EE DHICITAANKA?

Taariikhda dhicitaanka ee cusub waa laba sanno laga bilaabo taariikhda markii hore bar dhammaadka u ahayd muddada sharciga ah ee ruqsadda ama ansixintu shaqaynaysay. Tusaale ahaan , ruqsadda dhacday 1-da Sitembar, 2009 hadda dib ayaa dib loo soo kiciyay waxayna dhacaysaa marka la gaaro 1-da Sitembar, 2011.

HAY'ADAHA SOO SAARA RUQSADDA AMA ANSIXINTA MA LOOGA BAAHAN YAHAY INAY SOO SAARAAN OGEYSIISYO QORAN OO LOO DIRAYO ANSIXIN-HAYSTEYAASHA?

Maya. Sharcigu ugama baahna hay'adaha soo saara ruqsadda ama ansixinta inay bixiyaan ogeysiis qoran oo loogu talagalay muddo kordhinta oo ansixin-haystaha loogama baahna ogeysiis qoran oo khuseeya muddo kordhinta lagu sameeyo ruqsadda ama ansixinta uu haysto. Si kastaba ha ahaatee, wakaaladda soo saarta ruqsadda ama ansixinta waxay mareegteeda gelin kartaa ogeysiiska guud ee Xeerka waxayna soo saari kartaa ogeysiis caadi ah oo khuseeya u-qalmida muddo kordhinta oo ku socda ansixin-haysteyaasha codsanaya dokumeenti loogu talagalay maalgelin ama laga leeyahay ujeedooyin kale.

XEERKA MA LAGU DABAQI KARAA RUQSADAHA DHISMEYAASHA?

Haa. Ruqsad kasta oo dhisme oo la soo saaro ama dhaqangal noqda inta u dhexeysa 15-ka Agoosto, 2008 iyo 15-ka Agoosto, 2010 waxaa lagu kordhiyay laba sanno laga bilaabo taariikhda ruqsaddu ay sida kale dhici lahayd.

MIYAA XEERKA LAGU DABAQI KARAA GO'AANNADA SIYAASADDA, SHAHAADOOYINKA AMA KA-DHAAFITAANADA DEEGAANKA EE MASSACHUSETTS (MEPA)?

Haa. Shahaadooyinka la bixiyay iyadoo la raacayo siyaasadda MEPA waxay si gaar ah ugu qoran yihiin gudaha qeexitaanka laga bixiyay "Ansixinta" ee ku dhex jira Xeerka. Sidaas darteed, Shahaadooyinka la bixiyay ama dhaqangalka ahaa intii u dhexaysay 15-ka Agoosto, 2008 iyo 15-ka Agoosto, 2010 waxaa lagu dari doonaa laba sanno oo dheeraad ah kahor " Waqti Dhicitaanka" inta uusan dhammaan ama dhaqangalka uusan dhicin iyadoo la dhowrayo ujeedooyinka Xeerkan. Sharcigu wuxuu ku cad u dhowrayaa awoodda hay'adda soo saartay ruqsadda ama ansixinta ay ku laali karto ama dib ula noqon karto ansixinta iyadoo la raacayo shuruudaha oggolaanshaha laftooda, ama qaanuunka ama sharciyadda oggolaanshaha.

MIYUU XEERKU KHUSEEYA RUQSAD DHACDAY KAHOR INTA AAN LA GAARIN WAKHTIGA U-QALMITAANKA, BALSE AY MUDDO KORDHIN KU SAMEYSAY HAY'ADDA SOO SAARTA RUQSADDA AMA ANSIXINTA?

Haa, waase haddii muddo kordhintu ay keentay in ruqsaddu ay "dhaqangasho" inta lagu gudajiro muddada u-qalmitaanka; haddii codsiga ruqsadda uu ahaa mid go'aankiisa la sugayay balse oo aan la oggolaan inta lagu gudajiray muddada u-qalmitaanka ma uu noqonayo mid "dhaqangel ah ama jira" iyadoo la dhowrayo ujeedooyinka Xeerkan. Tusaale ahaan , ruqsadda la qorsheeyay inay dhacdo marka la gaaro

31-ka Janaayo, 2007, balse si sharci ah ay saddex sanno ugu kordhisay hay'adda soo saarta ruqsadda (ilaa 31-ka Jannaayo, 2010), waxa hadda laga dhigayaa inay dhici doonto 31-ka Janaayo, 2012.

HADDII RUQSADAYDU AY HAY'ADDU KORDHISAY INTII LAGU GUDAJIRAY MUDDADA U-QALMITAANKA, TAASOO KA DHIGAN INAAN LABA RUQSAD U HAYSTO ISLA HAL MASHRUUC, MIYAA LABADUBA LA MUDDO KORDHIN DOONAA?

Iyadoo asal ahan labada ruqsadoodba muddo kordhinta loo sameynayo, waxay shaqayn doonaan muddo isku mid ah, iyada oo labada sanno ee muddo kordhinta ruqsadda labaad ay noqon doonto midda taariikhdeeda dhicitaan wax xakameynayo oo lagu go'aan qaadanayo. Tusaale ahaan, haddii ruqsadda aad haysato ay dhacayso 15-ka Agoosto, 2009, oo aad codsatay aadna heshay hal sanno oo muddo kordhin ah ilaa laga gaaro 15-ka Agoosto, 2010, waqtiga kamadambaaysta ah ee ay ruqsadaada cusub dhacayso waxay noqon doontaa 15-ka Agoosto, 2012.

MIYAY HAY'ADDA LA NOQON KARTAA AMA JOOJIN KARTAA RUQSADDA AMA ANSIXINTA SI LOOGA FOGAADO MUDDO KORDHINTA 2-DA SANNO AH?

Maya. Hay'adda soo saarta ruqsadda ama ansixinta waa inay hayso sabab madax-banaan ay saamaxayaan shuruudaha ruqsadda, sharciga ama qaannuunka kala noqoshada ama joojinta ruqsadda.

XEERKU MA SOO NOOLEYN KARAA RUQSADAHU DHACAY INTII LAGU GUDAJIRAY WAKHTIGA U-QALMITAANKA MARKAASOO HORAAN LOO DIIDAY CODSI MUDDO KORDHIN AMA DIB-U-CUSBOONEYSIN?

Haa. Xeerku wuxuu dhowrayaa oo keliya xuquuqaha qaarkood ee ay u leedahay wakaaladdu inay ku joojiso ama ka noqoto ansixinta. Xitaa haddii muddo kordhinta horay loo diiday, ruqsadda ama ansixinta dib ayuu Xeerku u soo nooleyn donaa. Si kastaba ha ahaatee, maamulka oggolaanshaha bixinaya ayaa xaq u leh inuu ka noqdo ama wax ka beddelo oggolaanshaha ilaa xad muddada ay oggol yihiim ruqsadda, sharciga ama maamulka sharciyeynta.

MIYAY HAY'ADDA SOO SAARTA RUQSADDA AMA ANSIXINTA SHURUUD KU XIRI KARTAA MUDDO KORDHINTA SI LOO SAXO DHIBAATOYINKA , CILLADAHU, IYO/AMA ISBEDDELADA MASHRUUCEED MAADAAMA RUQSADDU DHACDAY?

Maya. Muddo kordhinta waa mid toos ah oo wax shuruud ah laguma xiri karo dheereynta muddada. Sharcigu wuxuu si toos ah u beddelaa taariikhda dhicitaanka ansixinta loo qalmo. Shaqo kasta oo dhacda oo loo adeegsado ruqsadda ama ansixinta la muddo kordhiyay waa inay waafaqsan tahay heerarka waxqabad ee jira .

Si kastaba ha ahaatee , hay'adda soo saarta ruqsadda ama ansixinta ayaa wax ka beddeli karta shuruudaha ruqsadda ama ansixinta la muddo kordhiyay haddii sharciga ku lammaan ama hay'adda sharciyeynta ay saamaxayaan wax ka beddelka noocaas ah.

MIYAY HAY'ADDA SOO SAARTA RUQSADDA AMA ANSIXINTA WAX KA BEDDELI KARTAA RUQSADDA SI AY U SAXDO DHIBAATOYINKA , CILLADAHU, IYO/AMA ISBEDDELADA KU YIMAADA MASHRUUCA MAADAAMA RUQSADDU DHACDAY?

Haa. Xeerku wuxuu dhowraa awoodda hay'adda soo saarta ruqsadda ama ansixinta u leedahay inay wax ka bedesho ansixinta haddii sharciga ku lammaan ama hay'adda sharciyeynta ay oggalaadaan in la sameeyo wax ka beddel lagu saxayo dhibaatooyinka, cilladaha, ama isbeddelada ku yimaada mashruuca. Hawl kasta oo ka dhacda iyadoo la adeegsanayo ruqsadda ama ansixinta la muddo kordhiyay waa in ay u-hoggaansan tahay heerarka waxqabadka haddii kale waa in ruqsadda loogu dabaqi karo sidii horaan loo soo saaray ama loo muddo kordhiyay.

MIYAY HAY'ADDA SOO SAARTA RUQSADDA AMA ANSIXINTA QAADI KARTAA TALLAABOYIN FULIN AH SI AY WAX UGA QABTO U-HOGGAANSAMI LA'AANTA?

Haa. Sharcigu wuxuu taageeraa awoodda fulinta ama meelmarinta ee hay'adda soo saarta ruqsadda ama ansixinta.

MIYUU XEERKU SAAMEEYAA KAHORTAGGA KHATARAHA EE SHURUUD AHAAN LA ISKA RABO SI AAN RUQSADDA U HAYSTO?

Maya. Shuruudo kasta ama shuruudaha oo dhan ee khuseeya ruqsadda ama ansixinta loo muddo kordhiyay sida Xeerku uu qabo weli waa la sii dabbagi doonaa.

MIYAY JIRAN WAX AAN KA AHAYN TAARIIKHDA DHICITAANKA RUQSADDA AMA ANSIXINTA AAN AHAYSTO EE U XEERKU WAX KA BEDDELAYO?

Maya. Ruqsadda ama ansixinta waxaa lagu xiraa isla shuruudaha muhiimka ah ee lagu dabbaqay markii ay hay'addu soo saaraysay, marka laga reebo wakhti kasta oo kumeelgaar ah ee lagu oggolaaday ruqsadda ee lagu kordhiyey muddo laba sanno ah. Ruqsadda ama ansixinta wax ka beddel ayaa lagu samayn karaa sida ku ca isla shuruudaha markii hore loo adeegsaday ruqsadda ama ansixinta ama lagu dhex oggolaaday sharciga ama qawaaniinta ku lammaan.

HADDII HAWL LAGU QABANAYO RUQSADDA AMA ANSIXINTA LOO BAAHAN YAHAY IN LOO HELO RUQSADDO KALE, MIYAA IYAGUNA SI TOOS AH LOO MUDDO KORDHIN DOONAAA?

Haddii ruqsadahan ama ansixinadan uu Xeerku daboolayo oo horay loo soo saaray ama loo dhaqangeliyay inta lagu gudajiray muddada u-qalmitaanka, sidoo kale waa la muddo kordhin doonaa.

HADDI QOFKA ANSIXINTA HAYSTA UU SHARCIGU JEBIYO, MIYUU XEERKU MUDDO KORDHIYAA RUQSADDA AMA ANSIXINTA?

Haa, balse hay'adda soo saarta ruqsadda ama ansixinta waxay qaadi kartaa tallaabo sixitaan ah oo habboon hadduu xadgudub dhaco. Xeerku ma farageliyo qodobbada kale ee muhiimka ah ee ruqsadda ama ansixinta, ama awoodda ay leedahay hay'adda soo saarta ruqsadda ama ansixinta.

KA WARRAN HADDII RUQSADDA LA SOO SAARO INTA LAGU GUDAJIRO WAKHTIGA U-QALMITAANKA BALSE LAGA KEENO RACFAAN HAWLSOCODSIINEED?

Ruqsadda ama ansixinta sugaysa xukunka racfaanka inta lagu gudajiro muddada u-qalmitaanka looma kordhiyo mmuddada sababtoo ah ma ahan ruqsadda ama ansixinta kama dambeysta ah sidaas darteedna ma ahan "mid dhaqangal ah ama mid jirta." Si kastaba ha ahaatee, haddii la xaliyo racfaanka hawl socodsiinta ee hor joogsaday inay ruqsadda ama ansixinta dhaqangasho oo la soo saaro ruqsadda kama dambeysta ah inta lagu gudajiro muddada u-qalmitaanka, waa ruqsad dhaqangashay ama jirto waxayna u-qalantaa muddo kordhn laba sanno ah. Haddii la xaliyo racfaanka hawlsocodsiinta oo ruqsadda kama dambeysta ah la bixiyo muddada u-qalmitaanka kadib, ruqsadda kama dambeysta ah uma qalanto muddo kordhinta labada sanno ah.

KA WARRAN HADDII RUQSADDA LA SOO SAARO INTA LAGU GUDAJIRO WAKHTIGA U-QALMITAANKA BALSE HADDA UU KU SOCDO RACFAAN GARSOOR?

Si la mid ah ruqsad kasta oo uu ku socdo racfaanka garsoorka, waxay ku xiran tahay go'aanka ugu dambeeya ee maxkamadda. Haddii ruqsad u-qalmi karto muddo kordhin uu racfaan ku socdo, oo ay maxkamaddu ruqsadda taageerto, ruqsadda ayaa u-qalmi doonta muddo kordhin. Looma baahna muddo kordhin haddii ay maxkamaddu buriso ruqsadda.

KA WARRAN HADDI RUQSADDA LA SOO SAARO INTA LAGU GUDAJIRO U-QALMITAANKA, BALSE RACFAAN LOO GUDBIYAY MAXKAMADDA OO AAN GO'AANKA MAXKAMADEED EE TAAGRI LAHAA RUQSADDA AAN LA SOO SAARIN ILAA LAGA GAARO KADIB WAQTIGA U-QALMITAANKA?

Maadaama ruqsadda la soo saaray/bixiyay inta lagu gudajiray muddada u-qalmitaanka, waxay ahayd mid dhaqangal ah oo jirtay intalagu gudajiray muddada u-qalmitaanka waxayna u-qalantaa muddo kordhin.

MA JIRTAA SABAB RUQSADDA AMA ANSIXINTA LA MUDDO KORDHIYAY IYADOO LA RAACAYO XEERKA AYSAN UGU QALMI KARIN MUDDO KORDHINO MUSTAQBALKA AH IYADOO LA CUSKANAYO SHARCIYADDA IYO QAWAANIINTA LAGU DABAQI KARO RUQSADDA AMA ANSIXINTA?

Maya. Ruqsadaha noocaas ah waxay ku xiranaan doonaan qoddobo kasta oo la taaban karo oo sharciyadda ama qawaaniinta ku lammaan.

MIYUU ANSIXIN HAYSUHU DIIDI KARAA MUDDO KORDHINTA?

Maya. Haddii xeerka lagu dabaqi karo ruqsadda ama ansixinta, si toos ah ayaa loo muddo kordhinayaa. Si kastaba ha noqotee, ansixin-haystaha wuu iska soo celin karaa ruqsadda isagoo raacaya shuruudaha iyo xaaladaha ruqsadaas ama ansixintaas ee ka maqnaan kara Xeerka.

WAA MAXAY DAABACAADDA XEERKA DHISMAHA GOBOLKA (780 CMR) EE KU XIRAN MASHRUUCA SOCDA EE HOOS YIMAADA RUQSADDA MUDDO KORDHINTA LAGU SAMEEYAY ?

Mashruucu waa inuu u socdo si waafaqsan daabacaadda Xeerka Dhismaha Gobolka kaasoo ruqsadda lagu soo saaray.

ANIGOO FAHAMSAN IN RUQSADAH LA SOO SAARO IYADOO LA ADEEGSANAYO CUTUBKA 408 LAGA DHAAFI DOONO XEERKAN, MIYAY RUQSADAH AAN HOOS IMAN CUTUBKA 40B EE LA XIRIIRA MASHRUUCA 40B (Sida RUQSADAH DHULALKA QOYAN, IWM.) LA MUDDO KORDHIYAA?

Haa. Keliya ruqsadaha la soo saaro iyadoo la adeegsanayo qeybaha 20-aad ilaa 23-aad ee Cutubka 40B ayaan la muddo kordhinin. Ruqsadaha kale oo dhan ee la xiriira mashruuca waa la muddo kordhiyaa.

MIYAY LACAGAHA 40R AMA LACAGAHA DHIIRIGELINTA EE XAKAMEYNTA DHISMEYAASHA LA KORDHIYAA?

Maya. Sharcigu waxaa lagu dabaqi karaa oo keliya isticmaalka ama dhisidda hantida maguurtada ah mana kordhiyo lacagaha dhiirigelinta ee hoos yimaada Cutubka 40R.